



ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ústí nad Labem rozhodl samosoudcem JUDr. Jiřím Derflem ve věci

žalobkyně: **M. L.**, narozená dne X
zastoupená opatrovníci M. L., narozenou dne X
obě bytem X

proti
žalovanému: **Ministerstvo práce a sociálních věcí**
sídlem Na Poříčním právu 1, 128 01 Praha 2

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 2. 7. 2024, č. j. MPSV-2024/152580-916,

takto:

- I. Žaloba **se** v rozsahu návrhu žalobkyně, aby soud uložil žalovanému povinnost rozhodnout, že žalobkyně má od 14. 6. 2023 nárok na III. stupeň příspěvku na péči a uložil mu doplatit žalobkyni doplatek, **odmítá**.
- II. Žaloba **se** ve zbylém rozsahu **zamítá**.
- III. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

1. Žalobkyně se žalobou podanou v zákonem stanovené lhůtě domáhala zrušení rozhodnutí žalovaného ze dne 2. 7. 2024, č. j. MPSV-2024/152580-916, kterým bylo změněno rozhodnutí Úřadu práce České republiky – krajské pobočky v Ústí nad Labem, kontaktního pracoviště Varnsdorf (dále jen „úřad práce“) ze dne 17. 1. 2024, č. j. 1422/2024/VAR (dále jen „prvostupňové rozhodnutí“). Prvostupňovým rozhodnutím úřad práce zamítl návrh žalobkyně na zvýšení příspěvku na péči od června 2023 s odůvodněním, že žalobkyně se

Shodu s prvopisem potvrzuje G. Z.

nadále považuje za závislou na péči jiné osoby ve stupni I – lehká závislost, protože má nadále nárok na příspěvek na péči ve výši 880 Kč měsíčně. Napadeným rozhodnutím bylo prvostupňové rozhodnutí změněno tak, že dle § 7, § 8, § 9, § 11 a § 14 zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o sociálních službách“) byl žalobkyni zvýšen příspěvek na péči z 880 Kč na 4 400 Kč měsíčně od června 2023 (II. stupeň závislosti – středně těžká závislost – pro osoby starší 18 let věku). Žalobkyně v žalobě současně navrhla, aby soud uložil žalovanému povinnost rozhodnout, že žalobkyně má od 14. 6. 2023 nárok na III. stupeň příspěvku na péči – těžká závislost, a uložil žalovanému doplatit žalobkyni doplatek v plné výši.

Žaloba

2. Žalobkyně nejprve v žalobě uvedla, že nezvládá základní životní potřeby orientace, komunikace, stravování, oblékání a obouvání, tělesná hygiena, péče o zdraví, osobní aktivity a péče o domácnost. Posudková komise v posudku uznala za nezvládnuté základní životní potřeby orientace, komunikace, oblékání a obouvání, péče o zdraví, osobní aktivity a péče o domácnost. Žalobkyně vyjádřila nesouhlas s posudkem posudkové komise jakož i s názorem odborné lékařky z oboru psychiatrie MUDr. Z. S., neboť dle posudku žalobkyně trpící autismem zvládne základní životní potřeby stravování a tělesná hygiena.
3. K základní životní potřebě stravování uvedla, že umí jíst připravené jídlo, dokáže si do úst vložit menší kousek. Ke konzumaci používá lžičku a ruce, je schopna si nalít limonádu. Není však schopna dodržovat dietní režim, protože stereotypně točí dokola stále stejné nezdravé potraviny a pití. Jídlo si sama nenaservíruje a na místo konzumace je jí nošeno. Dodala, že jakákoliv změna by u ní vedla k agresi a k tomu, že by hladověla. Jídlo jí musí být připomínáno doma i ve škole během přestávek, neboť tuto potřebu úplně vytěšňuje.
4. Směrem k základní životní potřebě tělesné hygieny uvedla, že v provedení celkové hygieny jí brání duševní porucha nízkofunkčního autismu. Dodala, že pákovou baterii na mytí rukou má stále ve stejné poloze. Po vykonání potřeby na WC jí musí být připomenuto, že si má umýt ruce. Na sprchování jí musí být seštelována voda, umyty vlasy a záda. Česání vlasů a čištění zubů provádí společně se svojí matkou.
5. Poukázala na skutečnost, že posudková komise ve svém posudku citovala zprávu MUDr. J. S. z psychiatrie ze dne 17. 5. 2022, ačkoli měla k dispozici novější zprávu ze dne 28. 6. 2023.

Vyjádření žalovaného k žalobě

6. Žalovaný k výzvě soudu předložil správní spis a písemné vyjádření k žalobě, v němž zrekapituloval průběh správního řízení a navrhl žalobu zamítnout. Žalovaný dodal, že ve správním řízení bylo postupováno v souladu s platnými právními předpisy. Podotkl, že posudková komise zasedala v odborném složení za přítomnosti lékaře z oboru psychiatrie. Žalovaný považoval posudek za odborný, stěžejní a úplný důkazní prostředek, na jehož základě bylo možné rozhodnout. Poznamenal, že je plně v kompetenci předsedy posudkové komise, jakou odbornost přísedícího lékaře zvolí. Uvedl, že hodnocení zdravotního stavu je plně v kompetenci příslušné posudkové komise, o jejíž odbornosti nejsou důvodné pochybnosti. Žalovaný připomněl, že posouzení zdravotního postižení z hlediska splnění podmínek nároku na příspěvek na péči je věcí čistě medicínskou, k níž nemá správní orgán potřebné odborné znalosti.

Shodu s prvopisem potvrzuje G. Z.

7. Uvedl, že posudková komise konstatovala, že žalobkyně nezvládá základní životní potřeby orientace, komunikace, oblékání a obouvání, péče o zdraví, osobní aktivity a péče o domácnost. Tedy se zcela neshodla v hodnocení základních životních potřeb s posudkovým lékařem prvoinstančního orgánu sociálního zabezpečení, a navíc jako nezvládnuté hodnotila základní životní potřeby orientace, komunikace a osobní aktivity. Naopak nesouhlasila s nezvládáním tělesné hygieny. Dodal, že posudková komise se k jednotlivým základním životním potřebám v posudku vyjádřila. Skutečnost, že žalobkyně nebyla přítomna při jednání posudkové komise není dle žalovaného při úplné a objektivní podkladové dokumentaci v rozporu s platnými právními předpisy.
8. Žalovaný dále poukázal na Instrukci Ministerstva práce a sociálních věcí č. 15/2016, kterou lze považovat za metodický pokyn. Podotkl, že při zvládání základních životních potřeb se nepřihlíží k pomoci, dohledu nebo péči. Konstatoval, že posudková komise se vyrovnala s předloženou podkladovou dokumentací a vyhodnotila ji ve vztahu k posudkovým kritériím i k odvolacím námitkám. Napadené rozhodnutí považoval za přezkoumatelné a skutkový stav za dostatečně zjištěný.
9. Dle žalovaného u základních životních potřeb stravování a tělesné hygieny nevyplývá, že by nemohly být zvládány v přijatelném standardu. Ke stravování posudková komise uvedla, že se v případě žalobkyně nejedná o těžkou duševní poruchu spojenou se sociální dezintegrací, kdy jsou narušeny stravovací stereotypy. U tělesné hygieny pak vyhodnotila, že nejde o ztrátu duševních kompetencí bránících provedení celkové hygieny.

Další podání žalobkyně

10. V podání ze dne 19. 10. 2024, doručeném soudu dne 22. 10. 2024, žalobkyně navrhla provedení výslechu svědků MUDr. J. S. a T. L.

Ústí jednání soudu

11. Při ústním jednání konaném dne 20. 5. 2025 opatrovnice žalobkyně uvedla, že trvá na podané žalobě, na kterou odkázala.
12. K dotazu soudu ohledně žádosti o odročení jednání ze dne 18. 5. 2025 opatrovnice žalobkyně uvedla, že žádost o odročení podala z důvodu, že nebyli předvoláni navržení svědci. V žádosti uváděla jako další důvod pro odročení jednání účast právního zástupce z důvodu, že má k dispozici svého právního zástupce, avšak zatím ho k zastupování v této konkrétní věci nezmocnila. Případné zmocnění právního zástupce by přicházelo v úvahu až v případě, že by se cítila ohrožená, což se zatím necítí.
13. Žalovaný se k jednání omluvil, přičemž souhlasil, aby bylo jednáno v jeho nepřítomnosti.

Posouzení věci soudem

14. Dříve než soud mohl přistoupit k vlastnímu projednání žaloby, musel se vypořádat s tou částí žalobního petitu, ve kterém žalobkyně požadovala, aby soud uložil žalovanému povinnost rozhodnout, že žalobkyně má od 14. 6. 2023 nárok na III. stupeň příspěvku na péči – těžká závislost, a uložil žalovanému doplatit žalobkyni doplatek v plné výši. Soud konstatuje, že je zde neodstranitelný nedostatek podmínky řízení, který brání v řízení pokračovat, neboť není dána pravomoc soudu o takovém návrhu rozhodnout. Soud připomíná, že žalobkyně podala žalobu proti rozhodnutí správního orgánu ve smyslu § 65 a násl. s. ř. s., přičemž v tomto soudním řízení je soud v rámci meritorního rozhodování

Shodu s prvopisem potvrzuje G. Z.

oprávněn (vyjma zamítnutí žaloby) pouze zrušit napadené rozhodnutí (případně včetně rozhodnutí správního orgánu prvního stupně) a vrátit věc žalovanému k dalšímu řízení, eventuálně vyslovit nicotnost napadeného rozhodnutí, a v určitých případech též moderovat výši uloženého trestu za správní delikt (srov. § 65 odst. 1, § 76 odst. 1, 2 a § 78 odst. 1 až 4 s. ř. s.). Soud však není oprávněn uložit žalovanému ve výroku rozsudku povinnost přiznat žalobkyni příspěvek na péči ve III. stupni a doplatit žalobkyni doplatek příspěvku na péči. Soud proto danou část žaloby, ve které se žalobkyně domáhala toho, aby soud uložil žalovanému povinnost rozhodnout, že žalobkyně má od 14. 6. 2023 nárok na III. stupeň příspěvku na péči a uložil mu doplatit žalobkyni doplatek, podle § 46 odst. 1 písm. a) s. ř. s. výrokem I. rozsudku odmítl.

15. Napadené rozhodnutí soud přezkoumával podle části třetí hlavy druhé dílu prvního s. ř. s., která vychází z dispoziční zásady vyjádřené v ustanoveních § 71 odst. 1 písm. c), písm. d), odst. 2 věty druhé a třetí a § 75 odst. 2 věty první tohoto zákona. Z této zásady vyplývá, že soud přezkoumává zákonnost napadeného rozhodnutí, a to pouze v rozsahu, který žalobce uplatnil v žalobě nebo během dvouměsíční lhůty po oznámení rozhodnutí dle § 72 odst. 1 s. ř. s. Povinností žalobce je proto tvrdit, že správní rozhodnutí nebo jeho část odporuje konkrétnímu zákonnému ustanovení a toto tvrzení zdůvodnit. Nad rámec žalobních námitek musí soud přihlídnout toliko k vadám napadeného rozhodnutí, k nimž je nutno přihlížet bez návrhu nebo které vyvolávají nicotnost napadeného rozhodnutí podle § 76 odst. 2 s. ř. s. Takové nedostatky však v projednávané věci nebyly zjištěny.
16. Na tomto místě považuje soud za vhodné vyjádřit se k otázce odročení jednání. Opatrovnice žalobkyně požádala o odročení jednání podáním ze dne 18. 5. 2025 z důvodu, že nebyli předvoláni jí navržený svědci T. L. a MUDr. J. S. Dalším důvodem odročení jednání byla blíže neupřesněná účast právního zástupce, kdy nebylo zřejmé, zda žalobkyně hodlá nějakého právního zástupce pověřit zastupováním v této věci či už nějakého právního zástupce má. Takovou žádost o odročení jednání soud neshledal důvodnou, neboť nelze žádat o odročení jednání den před soudním jednáním z důvodu, že nebyli předvoláni navržený svědci, či že případně se účastník rozhodl nechat se zastupovat právním zástupcem. O tomto postupu soud vyrozuměl opatrovnice žalobkyně mailem dne 20. 5. 2025. V úvodu soudního jednání pak soud vysvětlil, z jakých důvodů nehodlá provést výsledky navržených dvou svědků, k čemuž opatrovnice žalobkyně sdělila, že v současné době nemá právního zástupce v této věci, přičemž obstarání právního zástupce by provedla až v případě, že by se v dalším průběhu soudního řízení cítila ohrožená. Při soudním jednání již opatrovnice žalobkyně nežádala o odročení jednání. Soud proto věc projednal, jelikož nebyly dány relevantní důvody pro odročení jednání.
17. Soud přezkoumal v rámci žalobních námitek skutkový a právní stav věci a dospěl k závěru, že žaloba není důvodná.
18. Smyslem zákona o sociálních službách je úprava podmínek poskytování pomoci a podpory fyzickým osobám v nepříznivé sociální situaci prostřednictvím sociálních služeb a příspěvku na péči. Příspěvek na péči, který je předmětem řízení v dané věci, se podle § 7 téhož zákona poskytuje osobám závislým na pomoci jiné fyzické osoby. Tímto příspěvkem se stát podílí na zajištění sociálních služeb nebo jiných forem pomoci podle tohoto zákona při zvládání základních životních potřeb osob. Náklady na příspěvek se hradí ze státního rozpočtu. Nárok na něj má osoba, která splňuje předpoklady uvedené v § 4 odst. 1 téhož zákona (mezi účastníky není sporu o tom, že podmínky zde uvedené žalobkyně splňuje), která z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu potřebuje pomoc jiné fyzické osoby při

Shodu s prvopisem potvrzuje G. Z.

zvládání základních životních potřeb v rozsahu stanoveném stupněm závislosti podle § 8 uvedeného zákona, pokud jí tuto pomoc poskytuje osoba blízká nebo asistent sociální péče nebo poskytovatel sociálních služeb, který je zapsán v registru poskytovatelů sociálních služeb nebo dětský domov, anebo speciální lůžkové zdravotnické zařízení hospicového typu; nárok na příspěvek má tato osoba i po dobu, po kterou je jí podle zvláštního právního předpisu poskytována zdravotní péče v průběhu hospitalizace. O příspěvku rozhoduje krajská pobočka Úřadu práce. Podle § 8 uvedeného zákona osoba (starší 18 let), která vyžaduje každodenní pomoc, dohled nebo péči jiné fyzické osoby, se považuje za závislou na pomoci jiné fyzické osoby ve a) stupni I (lehká závislost), jestliže z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu není schopna zvládat tři nebo čtyři základní životní potřeby, b) stupni II (středně těžká závislost), jestliže z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu není schopna zvládat pět nebo šest základních životních potřeb, c) stupni III (těžká závislost), jestliže z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu není schopna zvládat sedm nebo osm základních životních potřeb, d) stupni IV (úplná závislost), jestliže z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu není schopna zvládat devět nebo deset základních životních potřeb. Dle § 9 uvedeného zákona se při posuzování stupně závislosti hodnotí schopnost zvládat tyto základní životní potřeby: mobilita, orientace, komunikace, stravování, oblékání a obouvání, tělesná hygiena, výkon fyziologické potřeby, péče o zdraví, osobní aktivity a péče o domácnost. Při hodnocení schopnosti zvládat základní životní potřeby se hodnotí funkční dopad dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu na schopnost zvládat základní životní potřeby; přitom se nepřihlíží k pomoci, dohledu nebo péči, která nevyplývá z funkčního dopadu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu. Pro uznání závislosti v příslušné základní životní potřebě musí existovat příčinná souvislost mezi poruchou funkčních schopností z důvodu nepříznivého zdravotního stavu a pozbytím schopnosti zvládat základní životní potřebu v přijatelném standardu. Funkční schopnosti se hodnotí s využíváním zachovaných potenciálů a kompetencí fyzické osoby a využíváním běžně dostupných pomůcek, prostředků, předmětů denní potřeby nebo vybavení v domácnosti, veřejných prostor nebo s využitím zdravotnického prostředku. Bližší vymezení schopností zvládat základní životní potřeby a způsob jejich hodnocení stanoví prováděcí právní předpis (§ 9 odst. 4, 5 a 6 téhož zákona).

19. V § 1 odst. 4 vyhlášky č. 505/2006 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona o sociálních službách, (dále jen „vyhláška“) je uvedeno, že za neschopnost zvládání základní životní potřeby se považuje stav, kdy porucha funkčních schopností dosahuje úrovně úplné poruchy nebo poruchy těžké, kdy i přes využívání zachovaných potenciálů a kompetencí fyzické osoby a využívání běžně dostupných pomůcek, prostředků, předmětů denní potřeby nebo vybavení domácnosti, veřejných prostor nebo s využitím zdravotnického prostředku nelze zvládnout životní potřebu v přijatelném standardu. Za neschopnost zvládání základní životní potřeby se považuje rovněž stav, kdy režim nařízený odborným lékařem poskytujícím specializované zdravotnické služby neumožňuje provádění základní životní potřeby v přijatelném standardu. Přijatelným standardem se rozumí zvládání základní životní potřeby v kvalitě a způsobem, který je běžný a obvyklý, a který umožňuje, aby tato potřeba byla zvládnuta bez každodenní pomoci jiné osoby.
20. Bližší vymezení schopností zvládat základní životní potřeby a způsob jejich hodnocení stanoví vyhláška. Dle § 2 odst. 1 vyhlášky se při hodnocení schopnosti osoby zvládat základní životní potřeby posuzuje, zda z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu je rozsah duševních, mentálních, tělesných a smyslových funkčních schopností dostatečný k pravidelnému zvládání základní životní potřeby a zda je fyzická osoba schopna

rozpoznat, provést a zkontrolovat správnost zvládnutí základní životní potřeby. Přitom se přihlíží k tomu, zda dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav trvale ovlivňuje funkční schopnosti, k výsledku rehabilitace a k adaptaci na zdravotní postižení. Dle § 2a vyhlášky, pokud osoba není schopna z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu zvládat alespoň jednu z aktivit, která je pro schopnost zvládat základní životní potřebu vymezena v příloze č. 1 k této vyhlášce, není schopna základní životní potřebu zvládat, a to bez ohledu na příčinu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu.

21. V příloze č. 1 vyhlášky jsou vymezeny schopnosti zvládat základní životní potřeby.
22. Za schopnost zvládat základní životní potřebu „**mobilita**“ se považuje stav, kdy osoba je schopna zvládat vstávání a usedání, stoj, zaujímat polohy, pohybovat se chůzí krok za krokem, popřípadě i s přerušováním zastávkami, v bytě a běžném terénu v dosahu alespoň 200 m, a to i po nerovném povrchu, otevírat a zavírat dveře, chůzí po schodech v rozsahu jednoho patra směrem nahoru i dolů, nastupovat a vystupovat z dopravních prostředků včetně bariérových, a používat je.
23. Za schopnost zvládat základní životní potřebu „**orientace**“ se považuje stav, kdy osoba je schopna poznávat a rozeznávat zrakem a sluchem, mít přiměřené duševní kompetence, orientovat se časem, místem, orientovat se v přirozeném sociálním prostředí a v obvyklých situacích a přiměřeně v nich reagovat.
24. Za schopnost zvládat základní životní potřebu „**komunikace**“ se považuje stav, kdy osoba je schopna vyjadřovat se srozumitelně mluvenou řečí a dorozumět se jejím prostřednictvím s jinými osobami v rozsahu běžné slovní zásoby odpovídající věku a sociálnímu postavení, chápat obsah přijímaných a sdělovaných zpráv, vytvářet rukou psanou krátkou zprávu, porozumět všeobecně používaným základním obrazovým symbolům nebo zvukovým signálům, používat běžné komunikační prostředky.
25. Za schopnost zvládat základní životní potřebu „**stravování**“ se považuje stav, kdy osoba je schopna vybrat si ke konzumaci hotový nápoj a potraviny, nalít nápoj, stravu rozdělit na menší kousky a naservírovat ji, dodržovat stanovený dietní režim, konzumovat stravu v obvyklém denním režimu, přemístit nápoj a stravu na místo konzumace.
26. Za schopnost zvládat základní životní potřebu „**oblékání a obouvání**“ se považuje stav, kdy osoba je schopna vybrat si oblečení a obutí přiměřené okolnostem, rozeznat rub a líc oblečení a správně je vrstvit, oblékat se a obouvat se, svlékat se a zouvat se, manipulovat s oblečením v souvislosti s denním režimem.
27. Za schopnost zvládat základní životní potřebu „**tělesná hygiena**“ se považuje stav, kdy osoba je schopna použít hygienické zařízení, dodržovat tělesnou hygienu, mýt si a osušovat si jednotlivé části těla, provádět celkovou hygienu, česat se, provádět ústní hygienu, holit se.
28. Za schopnost zvládat základní životní potřebu „**výkon fyziologické potřeby**“ se považuje stav, kdy osoba je schopna včas používat WC, zaujmout vhodnou polohu, vyprázdnit se, provést očistu, používat hygienické pomůcky.
29. Za schopnost zvládat základní životní potřebu „**péče o zdraví**“ se považuje stav, kdy osoba je schopna dodržovat stanovený léčebný režim, provádět stanovené preventivní, léčebné a léčebně rehabilitační a ošetrovatelské postupy a opatření a používat k tomu potřebné léky nebo pomůcky, rozpoznat zdravotní problém a v případě potřeby vyhledat nebo přivolat pomoc.

Shodu s prvopisem potvrzuje G. Z.

30. Za schopnost zvládat základní životní potřebu „**osobní aktivity**“ se považuje stav, kdy osoba je schopna navazovat kontakty a vztahy s jinými osobami, plánovat a uspořádat osobní aktivity, styku se společenským prostředím, stanovit si a dodržet denní program, vykonávat aktivity obvyklé věku a prostředí jako např. vzdělávání, zaměstnání, volnočasové aktivity, vyřizovat své záležitosti.
31. Za schopnost zvládat základní životní potřebu „**péče o domácnost**“ se považuje stav, kdy osoba je schopna nakládat s penězi v rámci osobních příjmů a domácnosti, manipulovat s předměty denní potřeby, obstarat si běžný nákup, ovládat běžné domácí spotřebiče, uvařit si jednoduché teplé jídlo a nápoj, vykonávat běžné domácí práce, nakládat s prádlem, mýt nádobí, obsluhovat topení a udržovat pořádek.
32. K otázce posuzování nároků na příspěvek na péči se opakovaně vyjadřoval i Nejvyšší správní soud, a to např. ve svém rozsudku ze dne 23. 9. 2009, č. j. 4 Ads 57/2009-53, z něhož plyne, že posouzení stupně závislosti osoby pro účely rozhodování o příspěvku na péči v řízení v prvním stupni i v řízení odvolacím musí vycházet z hodnocení všech podkladů uvedených v § 25 odst. 3 zákona o sociálních službách, přičemž na výsledný lékařský posudek, který je v tomto řízení stěžejním důkazem, je třeba klást požadavek úplnosti a přesvědčivosti. Nenaplnění těchto požadavků je vadou řízení před správním orgánem ve smyslu § 76 odst. 1 písm. b) s. ř. s.
33. Z obsahu správního spisu vyplývá, že žalobkyni byl rozhodnutím Městského úřadu Varnsdorf ze dne 3. 10. 2011, č. j. 22667/2011/VAR, přiznan příspěvek na péči ve výši 3 000 Kč měsíčně od července 2011. V průběhu let došlo k několika přezkoumáním výše příspěvku na péči, a i k jeho zvýšení. Rozhodnutím úřadu práce ze dne 23. 1. 2023, č. j. 2743/2023/VAR, pak od ledna 2023 došlo ke snížení příspěvku z částky 13 900 Kč na 880 Kč měsíčně. Dne 14. 6. 2023 podala žalobkyně návrh na změnu výše přiznaného příspěvku na péči. Následně bylo dne 22. 6. 2023 provedeno v místě bydliště žalobkyně sociální šetření, v němž bylo k žalobkyni zpochybněným základním životním potřebám zjištěno následující. Ke stravování bylo zjištěno, že veškeré pokrmy připravuje žalobkyni matka. Je v jídle vybíravá a chce jíst pouze pokrmy, které má ráda, především nezdravé. Dříve zvládla jíst příborem, nyní jí pouze lžící nebo rukama. Pije z hrnku i ze skleničky. Není schopna sama dodržovat stravovací a pitný režim, ten hlídá její matka. K tělesné hygieně bylo zjištěno, že veškerá hygiena probíhá na pokyn a pod dohledem rodičů. Zvýšený dohled je při umývání rukou po použití toalety, neboť žalobkyně si sama ruce myje tak, že si umyje jen tři prsty. Vlasy jí myje matka. Při celkové hygieně jí nyní kompletně asistuje matka, neboť by byla schopná vypotřebovat celý šampon nebo sprchový gel na jedno mytí. Matka jí rovněž zajišťuje pedikúru a manikúru.
34. Dne 10. 8. 2023 byl vypracován posudek o zdravotním stavu žalobkyně posudkovou lékařkou MUDr. J. W. Posudková lékařka konstatovala, že žalobkyně nezvládá základní životní potřeby oblékání a obouvání, tělesná hygiena, péče o zdraví a péče o domácnost. Dle posudkové lékařky tedy žalobkyně nezvládala čtyři základní životní potřeby. Na základě uvedeného hodnocení bylo vydáno rozhodnutí ze dne 28. 8. 2023, kterým byl zamítnut návrh žalobkyně na změnu výše příspěvku na péči. Proti tomuto rozhodnutí podala žalobkyně odvolání, o kterém žalovaný rozhodl rozhodnutím ze dne 27. 9. 2023, č. j. MPSV-2023/205388-916, kterým zrušil uvedené rozhodnutí a věc vrátil úřadu práce k novému projednání.

35. Na základě rozhodnutí žalovaného si úřad práce následně nechal vypracovat nový posudek o zdravotním stavu žalobkyně. Tento posudek byl vypracován dne 2. 11. 2023 posudkovou lékařkou MUDr. J. W., která dospěla k závěru, že žalobkyně nezvládá základní životní potřeby oblékání a obouvání, tělesná hygiena, péče o zdraví a péče o domácnost, tedy nezvládala čtyři základní životní potřeby. Úřad práce následně rozhodnutím ze dne 20. 11. 2023 rozhodl ve věci opětovného posouzení nároku na příspěvek na péči a rozhodl poskytovat příspěvek na péči ve výši 880 Kč měsíčně. Proti tomuto rozhodnutí podala žalobkyně odvolání, o kterém rozhodl žalovaný rozhodnutím ze dne 4. 1. 2024, č. j. MPSV-2024/2811-916. Tímto rozhodnutím žalovaný zrušil rozhodnutí úřadu práce a věc mu vrátil k novému projednání, neboť úřad práce chybně rozhodl ve věci opětovného posouzení nároku a výše příspěvku na péči, ačkoli měl rozhodnout ve věci návrhu na změnu výše přiznaného příspěvku na péči.
36. Následně dne 17. 1. 2024 vydal úřad práce prvostupňové rozhodnutí, kterým byl zamítnut návrh žalobkyně na změnu výše příspěvku na péči a bylo rozhodnuto poskytovat příspěvek na péči ve výši 880 Kč měsíčně. Proti prvostupňovému rozhodnutí podala žalobkyně včasné odvolání. Žalovaný následně v odvolacím řízení nechal posudkovou komisi zpracovat posudek o stupni závislosti žalobkyně ze dne 20. 5. 2024. Z tohoto posudku vyplynulo, že žalobkyně nezvládá šest základních životních potřeb – orientace, komunikace, oblékání a obouvání, péče o zdraví, osobní aktivity a péče o domácnost. Žalovaný následně na základě posudku ze dne 20. 5. 2024 vydal rozhodnutí ze dne 2. 7. 2024, č. j. MPSV-2024/152580-916, kterým změnil prvostupňové rozhodnutí tak, že zvýšil žalobkyni příspěvek na péči z 880 Kč na 4 400 Kč měsíčně od června 2023.
37. Žalobkyně v žalobě namítala, že s ohledem na své zdravotní postižení nezvládá kromě uznaných i základní životní potřeby stravování a tělesná hygiena.
38. V souvislosti se základní životní potřebou stravování namítala, že umí jíst připravené jídlo, dokáže si do úst vložit menší kousek. Ke konzumaci používá lžici a ruce, je schopna si nalít limonádu. Není však schopna dodržovat dietní režim, protože stereotypně točí dokola stále stejné nezdravé potraviny a pití. Jídlo si sama nenaservíruje a na místo konzumace je jí nošeno. Dodala, že jakákoliv změna by u ní vedla k agresi a k tomu, že by hladověla. Jídlo jí musí být připomínáno doma i ve škole během přestávek, neboť tuto potřebu úplně vytěšňuje. Podle informací ze sociálního šetření veškeré pokrmy připravuje žalobkyni matka. Je v jídle vybíravá a chce jíst pouze to co má ráda, především nezdravé pokrmy. Dříve zvládla jíst příborem, nyní jí pouze lžící nebo rukama. Pije z hrnku i ze skleničky. Není schopna sama dodržovat stravovací a pitný režim, ten hlídá její matka. K této životní potřebě posudková komise uvedla, že žalobkyně je schopna vybrat si hotovou stravu v pevném i tekutém stavu a dát na talíř, nalít nápoj, posunout na místo konzumace, najíst se příborem a napít se. Je schopna rozdělit stravu na menší kousky a naservírovat ji. K neschopnosti žalobkyně dodržovat dietní režim soud uvádí, že žalobkyně netvrdila a ani ze správního spisu nevyplývá, že by žalobkyně musela dodržovat nějaký dietní režim. Skutečnost, že je žalobkyně v jídle vybíravá a že preferuje nezdravá jídla, nelze hodnotit jako neschopnost zvládat stravování v přijatelném standardu, neboť i lidé z běžné (zdravé) populace jsou leckdy vybíraví a preferují nezdravá jídla. Při hodnocení žalobkyně zvládat základní životní potřebu stravování vycházela posudková komise rovněž z lékařské zprávy Mgr. P. z ambulance klinické psychologie ze dne 5. 4. 2024, dle které je stravování žalobkyně stereotypní s velmi malým výběrem pokrmů, avšak není uvedeno, že by žalobkyně nebyla schopna dodržovat denní režim. Ze správního spisu rovněž vyplývá, že tato základní životní

potřeba nebyla u žalobkyně nikdy hodnocena jako nezvládnutá. Jako zvládnutá byla hodnocena i v posudku v roce 2012, kdy žalobkyni bylo 8 let. Podle sociálního šetření z roku 2016 se žalobkyně byla schopna najíst sama příborem, pít z hrnku i ze skleničky. Rovněž dle posudku z roku 2017 žalobkyně stravování zvládala. Základní životní potřebu stravování proto soud vyhodnotil jako dostatečně odůvodněnou.

39. Ve vztahu k základní životní potřebě tělesná hygiena žalobkyně namítala, že v provedení celkové hygieny jí brání duševní porucha nízkofunkčního autismu. Pákovou baterii na mytí rukou má stále ve stejné poloze. Po vykonání potřeby na WC jí musí být připomenuto, že si má umýt ruce. Na sprchování jí musí být seštelována voda, umyty vlasy a záda. Česání vlasů a čištění zubů provádí společně se svojí matkou. Posudková komise v posudku uvedla, že na rozdíl od posudkové lékařky neshledala objektivní korelát k samostatnému nezvládnutí tělesné hygieny. Posudková komise rovněž uvedla, že tuto životní potřebu neuznala jako nezvládnutou, neboť se v případě žalobkyně nejedná o těžkou poruchu funkce obou horních končetin, ztrátu zraku ani duševních kompetencí bránících provedení celkové hygieny. Dle lékařské zprávy Mgr. P. z ambulance klinické psychologie ze dne 5. 4. 2024, ze které posudková komise vycházela, se žalobkyně sprchuje sama, maximálně s dohledem u mytí vlasů při dávkování šampónu. Z uvedeného vyplývá, že žalobkyně celkovou hygienu zvládala samostatně. Skutečnost, že žalobkyně potřebovala dohled ohledně nadměrné spotřeby hygienických prostředků, nelze dle soudu považovat za neschopnost provedení celkové hygieny. Ze sociálního šetření rovněž nevyplývá, že by žalobkyně nebyla schopna sama si učesat vlasy nebo vyčistit zuby, tuto skutečnost žalobkyně poprvé uvedla až v žalobě. Tuto námitku soud taktéž neshledal důvodnou.
40. Soud shrnuje, že posudek posudkové komise ze dne 20. 5. 2024 se opíral o dostatečné podklady, o výsledky sociálního šetření ze dne 22. 6. 2023, spisovou dokumentaci a lékařské zprávy zaslané žalobkyní. Posudek se vyjadřuje ke všem základním životním potřebám, závěrům ze sociálního šetření a posudková komise své závěry dostatečným způsobem odůvodnila. Soud tedy shledal posudek posudkové komise ze dne 20. 5. 2024 přesvědčivým, úplným a objektivním. Posudkem posudkové komise došlo dle soudu k dostatečné objektivizaci zdravotního stavu žalobkyně a jejích schopností zvládat základní životní potřeby.
41. Dále se soud zabýval námitkou žalobkyně, že posudková komise citovala z lékařské zprávy MUDr. S. z psychiatrie ze dne 17. 5. 2022, ačkoli měla k dispozici novější zprávu ze dne 28. 6. 2023. K tomuto soud uvádí, že z lékařské zprávy MUDr. S. ze dne 28. 6. 2023 citovala posudková lékařka v posudku ze dne 2. 11. 2023. Z uvedeného je tedy zřejmé, že zprávu ze dne 28. 6. 2023 měla posudková komise k dispozici, což ostatně žalobkyně sama uvedla. Žalobkyně v této souvislosti nijak netvrdila, že by po vypracování lékařské zprávy ze dne 17. 5. 2022 došlo ke zhoršení jejího zdravotního stavu a že by již nebyla citovaná lékařská zpráva aktuální. Za podstatnou v tomto ohledu soud považuje skutečnost, že posudková komise ve svém posudku rovněž citovala ze znaleckého posudku z psychiatrie ze dne 8. 9. 2023 vypracovaného MUDr. Š., který byl ještě aktuálnější. Tato námitka tedy není důvodná.
42. Soud zdůrazňuje, že pokud dodatečně došlo ke zhoršení zdravotního stavu žalobkyně, může žalobkyně opětovně požádat o změnu výše přiznaného příspěvku na péči. V rámci takového nového řízení by pak bylo znovu hodnoceno, zda je z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu rozsah duševních, mentálních, tělesných a smyslových funkčních schopností žalobkyně dostatečný k pravidelnému zvládnutí základních životních potřeb a zda

Shodu s prvopisem potvrzuje G. Z.

je schopna rozpoznat, provést a zkontrolovat správnost zvládnutí základních životních potřeb.

43. Soud podle § 52 odst. 1 s. ř. s. neprovedl žalobkyní navrhovaný důkaz výsledkem svědků MUDr. J. S. a T. L., a to pro nadbytečnost, neboť žalobkyně neuvedla, o jakých skutečnostech by měly svědci vypovídat a o která tvrzení žalobkyně by byly jejich výpovědi schopny potvrdit. Nadto lékařské zprávy MUDr. S. měla k dispozici posudková komise a brala je v úvahu při vydání posudku, proto se jeví její výsledek zcela nadbytečný. T. L. jakožto partner/ manžel žalobkyně by dle soudu rovněž nemohl poskytnout další relevantní informace, jelikož skutkový stav byl dostatečně zjištěn na základě sociálního šetření, lékařských zpráv a posudku posudkové komise.
44. Žalobu vyhodnotil soud v mezích uplatněných žalobních bodů jako zcela nedůvodnou, a proto ji podle § 78 odst. 7 s. ř. s. ve zbylém rozsahu (v části, která nebyla odmítnuta) zamítl.
45. Současně soud v souladu s § 60 odst. 1 věty první s. ř. s. nepřiznal žádnému z účastníků právo na náhradu nákladů řízení, neboť žalobkyně neměla ve věci úspěch a žalovanému náklady řízení ve věcech sociální péče dle § 60 odst. 2 s. ř. s. nepřísluší.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí **lze** podat **kasační stížnost** ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, sídlem Moravské náměstí 611/6, 657 40 Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Případně-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti **musí** být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Ústí nad Labem 20. května 2025

JUDr. Jiří Derfl v. r.
samosoudce

Shodu s prvopisem potvrzuje G. Z.